

1533-1554. Sopron, 1996. 118.

1998.

Askercz Éva – Tirnitz József: Id. Storno Ferenc jegyzetei az 1848-49. évi szabadságharc soproni és Sopron vidéki eseményeiről. In: Soproni Szemle 52 (1998) 365-374.

1999.

Antworten auf die Neun Fragepunkte der Maria Theresianischen Urbarialregulierung im Komitat Sopron/Ödenburg II. Deutsche Bekenntnisse (1767) A Mária Terézia-kor úrbérrendezés kilenc kérdőpontos vizsgálatai Sopron vármegyében II. Német nyelvű vallomások (1767) Sopron – Eisentadt, 1999. 217.

2003.

A soproni „Wirtschaftsbürger” – „gazdapolgár”. In: Egy emberöltő Kőszeg szabad királyi város levéltárában. Szerk.: Mayer László, Tilcsik György. Szombathely (2003) 301-305.

2006. LX. ÉVFOLYAM 1. SZÁM / 91SOPRONI ARCOK / 99Molnár László: Macher Frigyes emlékezete (1923-2005)

99Molnár László: Macher Frigyes emlékezete (1923-2005)

Macher Figyes Sopronban született 1923. október 20-án, és egész életében hűséges polgára maradt a városnak. Az evangélikus elemi iskola után a Széchenyi István reál-gimnázium tanulója volt, ahol kitűnő érettségi vizsgát tett 1942-ben. A József nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemen 1946. október 2-án szerzett kohómérnöki oklevelet. Oktatói tevékenységét Sopronban az elemző kémiai tanszéken kezdte a Kossuth-díjas akadémikus, Romwalter Alfréd tanársegédjeként. Az egyetemi átszervezés után, 1950-ben Miskolcra, a Nehézipari Műszaki Egyetemre helyezték, ahol elsősorban a vasalapú anyagok nedves elemzésével foglalkozott. Mika József – ugyancsak Sopronból áthelyezett – Kossuth díjas egyetemi tanár mellett adjunktusként a színképelemzés tantárgyat adta elő a kohómérnökhallgatóknak. Szülővárosának szeretete azonban visszahúzta Sopronba, pedig Miskolcon – a körülmények ismerői szerint – az egyetemi tanári rang hamar elérhető lett volna számára.

A bányamérnök-oktatás helyszíne nyolc éven át megosztott volt a két város között. A bányászok az ötödik szemesztertől kezdve a diploma megszerzéséig Sopronban végezték tanulmányaikat. Macher Frigyes 1952-ben visszatérve – Vendel Miklós professzor adjunktusaként a földtan-teleptan tanszéken a bányamérnökhallgatókat oktatta.

A bányamérnök képzés végleges távozásakor a városban maradt és 1958-tól az 1500 fős Soproni Vasöntöde főmetallurgusa lett. Az üzemben a temperöntvények felé fordult érdeklődése. Üzembe helyezte hazánk első szekunder levegős kupolóját, hálózati frekvenciás tégelykemencéjét és bevezette a termoelektromos szilícium meghatározását, a spektrométeres elemzést. A temperöntészet témában nemzetközi bizottságokban vett részt, Moszkvában és Madridban előadásokkal képviselte a magyar kohászatot. 1966-ban műszaki doktori fokozatot szerzett.

A bányászati és kohászati tudományok közös művelőjeként munkálkodott, a legmagasabb szellemi színvonalon. Nyugdíjba vonulva, 1984 januárjától 16 éven át a Központi Bányászati Múzeum tudományos főmunkatársa volt. Az 1910-ben létesített Vasöntöde történetét feldolgozta, és a

gyáralapítás 75. évfordulóján kiállításon is bemutatta.

A bányászat fejlődéstörténetét elsősorban német nyelvű könyvekben, cikkekben találjuk. A szakirodalomból sok száz oldalt fordított, többek között a Freibergi Akadémia, a Bochumi Múzeum kiadványaiból és más forrásokból. A Bányászati Múzeumban készült tanulmányokat is ő fordította németre.

Sopron város történetét családja révén és olvasmányai alapján is kiválóan ismerte. Idegenvezetői képesítést is szerzett az 1980-as években. Szerencsés volt az a magyar vagy külföldi látogató, aki az ő vezetésével ismerte meg a városunk történetét, nevezetességeit. Közöttük magyar és osztrák államfők, miniszterek is voltak.

Szakirodalmi tevékenysége több mint 170 művet számlál. Főleg az *Öntöde* c. szaklapban írt, de a *Soproni Szemlé*ben is megjelent 18 írásműve. Napilapokban is érdekes cikkei láttak napvilágot.

100 Az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület soproni csoportjának titkára volt 1955–1970 között, ekkoriban több nemzetközi rendezvény tevékeny szervezője is volt. Mindezekért 1993-ban az akkor 6700 fős országos egyesület tiszteleti tagjává választotta. A Magyar Kémikusok Egyesülete helyi csoportjának elnöke volt 1990-től 1998-ig. Évtizedeken át tagja és gyakori előadója volt a Helytörténész Baráti Körnek és a Kitaibel Asztaltársaságnak.

Macher Frigyes két hónapos betegségét megadóan viselve 2005. november 5-én hunyt el. A halál megráz mindenkit, és könnyen ragadja túlzó fogalmazásra azt, akit 72 évi barátság és másfél évtized közös munka fűzött a távozóhoz. Mégis elmondom, hogy ha volt valaki ebben a városban az elmúlt fél évszázadban, aki a város történelmében, a szakmájában, a tudományban egyformán magas színvonalon tudott gondolkodni, alkotni, az Frigyes barátunk volt! Ennek a nagyon hasznos munkásságnak egyik titka, békés háttere bensőséges családi élete volt. Bár maga nem beszélt róla, tudtuk, hogy milyen sok munkával, takarékossgal járult hozzá felesége hivatásának megkönnyítéséhez, gyermekei felneveléséhez.

Olyan ember volt, aki soha senkire nem haragudott meg, senkire nem neheztelt, senkiről rosszat nem mondott. Ha kérdeznék, hogy milyen gondolatot hagyott ránk, kollégáira, barátaira, csak azt mondhatjuk: ebben az időt, ideget felaprózó modern életben csak a szenvedéllyel és szorgalommal végzett munkának van maradandó értéke.

November 11-én több száz barátja, volt munkatársa és tisztelője vett búcsút Macher Frigyestől a

soproni evangélikus temetőben. A rideg őszi időjárás a temetés órájára kellemes, ragyogó napsütéssé változott. A családi sírboltnál a szertartás befejezésekor – kívánságának megfelelően – a kohászhimnusz hangzott el.

Személyiségét feledtetni nem lesz ereje az időnek.

2006. LX. ÉVFOLYAM 1. SZÁM / 101SOPRONI KÖNYVESPOLC

---

101 SOPRONI KÖNYVESPOLC

2006. LX. ÉVFOLYAM 1. SZÁM / 101SOPRONI KÖNYVESPOLC / Németh Ildikó: Hárs József: Fertőrákos. Száz magyar falu könyvesháza. Szerk.: Jászberényi Ferencné, Néma Sándor. Budapest, 2000.

**Németh Ildikó: Hárs József: Fertőrákos. Száz magyar falu könyvesháza.
Szerk.: Jászberényi Ferencné, Néma Sándor.
Budapest, 2000.**

A magyar állam millenniumára jelent meg a „Száz magyar falu könyvesháza” címet viselő sorozat. Kosáry Domokos ajánlásából kitűnik, hogy a szerkesztők az 1896-ban megjelent „Magyarország vármegyéi és városai” sorozat mintájára száz kiválasztott falu egyéni történetét kívánták közzétenni, olyan falvakét, amelyek valamilyen módon fontos eseményekkel vagy neves szülötteikkel kapcsolatban jelentőséggel bírnak a magyar történelemben, és ezáltal a magyar történelem kontinuitását is jelképezik. Minden kötet hátsó borítóján megtalálható a kiválasztott falvak listája, a hátsó belső borítón pedig térkép is segíti az eligazodást. A kötetek egységes elvek szerint, azonos szerkezeti felépítésben íródtak.

E sorozat részét képezi Hárs József műve az egykori püspöki mezőváros és nyári rezidencia, Fertőrákos múltjáról. Szerencsés helyzetben van a falu, hisz nagyjából azonos időszakban három kötet is megjelent történetéről. Hárs József könyve mellett szintén 2000-ben adta ki községi önkormányzat a német kisebbségi önkormányzattal karöltve, a Fertőrákosi Füzetek első köteteként Bán János „Fertőrákos politikai, gazdasági, egyházi és kulturális története” című művét. Nem sokkal később az ICOMOS (International Council on Monuments and Sites): „Fertőrákos. Műemlék-védelmi megfontolások egy magyar falu megújításához.” című kötete is megjelent. (A három kiadványról a <http://www.fertorakos.hu/tortenelem.asp> honlapon található információ az érdeklődők.)

Hárs József Fertőrákos-kötete az érdeklődő nagyközönség számára íródott: a sorozatszerkesztők által megállapított időrendi és tematikai felépítésben, számtalan illusztrációval követi nyomon a falu történetét a kezdetektől napjainkig.

A rövid, egymásra épülő, ám önálló, böngészésre, lapozgatásra is alkalmas fejezetek sorában első a földrajzi tájleírás: a falu és a Fertő földrajzi helyzete, a Fertő-Hanság Nemzeti Park leírása. Ezt követi több fejezeten keresztül a falu történetének feldolgozása, a legrégebbi régészeti leletektől az 1989-es páneurópai piknikig. Szó esik a szomszédos középkori rablóvár, Macskakő várának történetéről, az állandó harcról, amelyet a közeli szabad királyi város, Sopron folytatott a győri püspök falujának megszerzéséért, csakúgy, mint a mezővárosi rang elnyeréséről, a 18. század eleji nagy tűzvészről, az